

Home > Onderwerpen > Thermische afvalverwerking > Bepalen R1/D10 AVI's

Ontwerp Circulair Materialenplan

Bepalen R1/D10 AVI's

Inspraak

Dit document is een onderdeel van het Ontwerp Circulair Materialenplan (ontwerp-CMP) voor de inspraakprocedure. Eenieder krijgt de gelegenheid om in deze periode verbeterpunten of suggesties aan te dragen voordat het CMP definitief wordt vastgesteld.

De Wet milieubeheer bepaalt dat voor het vaststellen van het CMP een procedure van inspraak moet worden gevolgd. Dit geldt niet voor alle onderdelen voor het CMP, maar wel voor de onderdelen die doorwerken in de besluiten van bevoegde gezagen. In het CMP staan deze teksten onder de kop 'Toetsingskaders'.

Zienswijzen op de toetsingskaders worden van een formele reactie voorzien in een reactienota. Daarin wordt aangegeven hoe de zienswijzen zijn verwerkt in het definitieve CMP, of worden argumenten gegeven voor waarom zienswijzen niet tot aanpassing hebben geleid. Zienswijzen op de toelichtende onderdelen worden wel bekeken op mogelijkheden om het CMP te verbeteren, maar worden niet van een formele reactie voorzien in de reactienota.

Een zienswijze indienen kan via het formulier op Platform Participatie (zie de link op circulairmaterialenplan.nl). Vermeld bij uw reactie de titel van het onderdeel van het CMP waar u op reageert, plus het paginanummer of paragraafnummer.

Pdf's ontwerp-CMP worden website

De definitieve tekst van het CMP wordt een website. Deze pdf's van het ontwerp-CMP geven een indruk van de opmaak van de toekomstige website, maar bevatten nog niet de bijbehorende functionaliteiten. Enkele tips voor het lezen van de pdf's:

- In deze pdf kunt u in de browser of de pdf-reader linksboven of rechtsboven een inhoudsgave uitklappen, genaamd 'inhoud' of 'bladwijzers'.
- Onderstippelde woorden in de tekst zijn begrippen waarvoor op de website in een uitklapkader de betekenis wordt gegeven. Zie in het ontwerp-CMP de begrippenlijst onder het deel 'Instrumenten'.
- De [[Interne links](#)] in het CMP worden in het ontwerp-CMP nog in blauw met rechte haken weergegeven, maar deze verwijzingen werken nog niet. De links worden op de website van het definitieve CMP werkend gemaakt.

Dit document is opgemaakt voor digitoegankelijkheid. Kunt u de tekst of afbeeldingen niet lezen? Neem dan contact op via 088-7977102 of het [contactformulier](#) van de helpdesk.

Status: Ontwerp Circulair Materialenplan voor inspraak

Afzender: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Datum: januari 2025

Website: circulairmaterialenplan.nl

Home > Onderwerpen > Thermische afvalverwerking > Bepalen R1/D10 AVI's

Bepalen R1/D10 AVI's

Bij het verwerken van afval maken we onderscheid tussen nuttige toepassing enerzijds en verwijderen anderzijds. Dit onderscheid is verder uitgewerkt in [[hoofdstuk instrumenten voor sturing](#)] en de [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)].

Dit hoofdstuk gaat over de vraag wanneer installaties die primair zijn opgericht om vast stedelijk afval te verbranden (afvalverbrandingsinstallaties; AVI's), kunnen worden aangemerkt als installatie voor nuttige toepassing en hoe deze status kan worden verkregen. Een installatie die primair is opgericht om afval te verbranden (zoals AVI's) is in de basis namelijk een installatie voor verwijdering. Afhankelijk van [1] het afval waar het om gaat en [2] de mate waarin de AVI energie terugwint, kan echter toch sprake zijn van nuttige toepassing.

De status van een AVI is onder andere van belang voor het grensoverschrijdend verkeer van afvalstoffen en leidt daar onder andere tot andere administratieve regels (zie hiervoor [[hoofdstuk grensoverschrijdend transport](#)]). Daarnaast is de status van een AVI ook van belang voor de monitoring van het beheer van afvalstoffen in Nederland en de minimumstandaarden.

1. Doelgroep

Voor **exploitanten van afvalverbrandingsinstallaties (AVI's)** is het verkrijgen van de R1-status belangrijk. In dit hoofdstuk lezen zij hoe ze deze status kunnen verkrijgen.

Voor **medewerkers van de ILT** is het van belang dat zij bij het beoordelen van kennisgevingen voor import van afval kunnen nagaan welke AVI's op welk moment welke status hebben. Voor hen is dus van belang te weten waar het overzicht is te vinden. Hetzelfde geldt voor **medewerkers van Rijkswaterstaat** die zich bezig houden met de monitoring van het afvalbeheer in Nederland.

2. Belang voor circulaire economie

Verbranden van afval moet enerzijds zoveel mogelijk moet worden beperkt, maar zal anderzijds nog langere tijd onmisbaar zijn om de transitie naar een circulaire economie in beweging te houden (zie [[paragraaf 3.2.2 'Nadere analyse van verbranden van afval in relatie tot een circulaire economie'](#)] in hoofdstuk 'beoordelen thermisch verwerken'). Voor die gevallen waarin verbranden van afval toch moet plaatsvinden is het wenselijk om in ieder geval de energie-inhoud ervan nog zo goed mogelijk te benutten. Om dit te stimuleren kunnen AVI's die dit goed doen worden aangemerkt als installatie van nuttige toepassing.

3. Beleid en wetgeving

3.1 Kaders en handreikingen

Met R1-status wordt in dit hoofdstuk bedoeld dat de AVI waar het om gaat voldoet aan de criteria om aangemerkt te worden als installatie van nuttige toepassing. Spreken we van D10-status dan wordt de AVI beschouwd als installatie voor verwijdering. Hierbij zijn R1 en D10 ontleend aan de Europese [Kaderrichtlijn afvalstoffen](#). In bijlagen I en II van die richtlijn zijn handelingen voor verwijdering (Disposal; D) respectievelijk nuttige toepassing (Recovery; R) opgenomen.

Een afvalverbrandingsinstallatie die primair is ontworpen voor het vernietigen/omzetten van afval is in principe een installatie voor het verwijderen van afval met de D10-handeling. Dit geldt dus ook voor installaties die primair zijn opgericht voor het verbranden van vast stedelijk afval. Dit betekent dat een AVI als basis de D10-status heeft.

Bijlage II van de Kaderrichtlijn afvalstoffen ([Kra](#)) bevat handelingen van nuttige toepassing (R-handelingen). In deze bijlage is bij R1 (*Hoofdgebruik als brandstof of als ander middel voor energieopwekking*) een voetnoot opgenomen dat afvalverbrandingsinstallaties die primair zijn ontworpen voor het verwerken van ~~vast stedelijk afval~~ toch kunnen worden aangemerkt als installaties voor nuttige toepassing mits zij voldoende energie-efficiënt zijn. Indien een installatie voldoet aan de voorwaarden is dit een AVI met de R1-status.

In deze voetnoot van de Kra is een formule opgenomen waarmee wordt bepaald of een installatie voldoet aan de criteria om een R1-status te krijgen. De Europese Commissie heeft met de publicatie van de [Guidelines R1-formule](#) in juni 2011 een eenduidige lijn voorgesteld voor de berekening van de energie-efficiëntie. In aanvulling daarop is in de [\[Leidraad bepalen R1-status\]](#) nader uitgewerkt hoe in Nederland gewerkt wordt met het verlenen van een R1-status aan AVI's. In die leidraad wordt ook ingegaan op de manier waarop in Nederland met de formule wordt gewerkt.

3.2 Toetsen of een installatie de R1-status krijgt

3.2.1 Drie vragen als basis

Bij het toetsen van een aanvraag voor een R1-status, worden drie vragen doorlopen:

1. Valt de installatie binnen de reikwijdte van de R1-formule?
2. Is de installatie vergund voor of vanaf 1 januari 2009?
3. Wat is de waarde van de energie-efficiëntie van een installatie?

Ad 1

De aanvraag voor een R1-status staat alleen open voor installaties die zich bevinden op Nederlands grondgebied en zijn aan te merken als een AVI in de zin van de R1-formule van de kaderrichtlijn. Voor de vraag of een installatie valt binnen de reikwijdte van de R1-formule wordt aangesloten bij paragraaf 1.1 van de [Guidelines R1-formule](#) van de Europese Commissie. De installatie moet op basis van vergunning en acceptatiebeleid ~~vast stedelijk afval~~ kunnen en mogen verwerken en zelfstandig operationeel kunnen zijn. Nadere invulling is uitgeschreven in de [\[Leidraad bepalen R1-status\]](#).

Ad 2

De datum waarop een installatie voor het eerst een vergunning heeft gekregen bepaalt welke drempelwaarde geldt om in aanmerking te komen voor de R1-status (zie paragraaf 5 'beleid en wetgeving' van de [\[Leidraad bepalen R1-status\]](#)). Een aanpassing van de thermische capaciteit van de installatie kan betekenen dat een de van toepassing zijnde drempelwaarde wijzigt. Zie hiervoor ook de [\[Leidraad bepalen R1-status\]](#).

Ad 3

Zie hiervoor de [\[Leidraad bepalen R1-status\]](#).

3.2.2 Toekennen van de status en jaarlijkse herbeoordeling

De status van AVI's is als uitgangspunt D10. Het toekennen en intrekken van de R1-status aan AVI's is voorbehouden aan de Minister van IenW. De R1-status geldt alleen na expliciete toekenning daarvan en is van toepassing tot het moment dat een nieuwe beoordeling is gedaan.

De beoordeling van de status van AVI's gebeurt in principe jaarlijks. De jaarlijks herbeoordeling is om na te gaan of een AVI nog steeds voldoet aan alle voorwaarden voor de R1-status. De verantwoordelijkheid voor het tijdig aanleveren van gegevens voor een herbeoordeling van een R1-status ligt bij de exploitant. Zonder tijdige of volledige aanlevering van gegevens voor een (nieuwe) toekenning valt een AVI terug in principe terug naar de D10-status. De minister kan dan dus besluiten de betreffende AVI de D10-status toe te kennen.

De status van een AVI staat wel vast totdat de minister deze opnieuw vaststelt. Onder specifieke omstandigheden kan het voorkomen dat:

- er wel om informatie wordt gevraagd van de exploitanten maar
- er in afstemming met IenW geen advies vanuit Rijkswaterstaat naar de minister gaat en
- er geen expliciet nieuwe statusbepaling door de minister plaatsvindt.

In die gevallen blijft de eerder vastgestelde status geldig.

Indien een installatie met R1-status bij een jaarlijkse herbeoordeling van de status niet voldoet aan de grenswaarde kan de minister besluiten om te volstaan met een waarschuwing en de R1-status alsnog voor een jaar toe te kennen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren wanneer de installatie door storingen niet voldoende energie heeft kunnen produceren. Wordt het jaar daarna opnieuw niet aan de grenswaarde voldaan, dan valt de installatie alsnog terug naar de D10-status.

3.3 Gevolgen R1-status

Een R1-status betekent niet dat alle afvalstoffen die verwerkt worden in een AVI met de R1-status ook nuttig worden toegepast. Een verbrandingsinstallatie die primair is ontworpen om afvalstoffen te verwijderen / vernietigen – en dus ook een AVI - is in de basis een installatie waar D10 plaatsvindt. De R1-status zoals de kaderrichtlijn die in bijlage II kent is een uitzondering voor installaties die specifiek zijn bestemd om vast stedelijk afval te verwerken. De verwerking van afvalstoffen in een AVI met R1-status wordt als volgt ingedeeld:

I. Verwerking van vast stedelijk afval → altijd R1;

II. Verwerking van andere afvalstoffen is alleen R1 als (cumulatief):

- bij de verbranding meer energie wordt opgewekt en teruggewonnen dan bij het verbrandingsproces wordt gebruikt en het surplus aan energie daadwerkelijk wordt gebruikt, en;
- de afvalstoffen die verwerkt worden voor meer dan 50% (op basis van samenstelling op moment van invoeren in de installatie inclusief vocht) bestaan uit organische stof.

Wordt niet aan beide cumulatieve criteria voldaan dan is verwerking van ander afval dan vast stedelijk afval in een R1-AVI toch D10. Hiermee wordt verbranding in een R1-AVI op eenzelfde manier beoordeeld als verbranding in bijvoorbeeld cementovens.

Voor meer informatie over de indeling van de verwerking van afvalstoffen wordt verwezen naar de [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)].

4. Toetsingskaders CMP

Aspecten waar bevoegde gezagen en Rijkswaterstaat WVL bij de beoordeling rekening mee moeten houden staan vooral in de [[Leidraad bepalen R1-status](#)].

In aanvulling daarom geldt bovendien:

1. Het toekennen en intrekken van de R1-status aan AVI's is voorbehouden aan de Minister van IenW. De R1-status geldt dan ook alleen voor AVI's waarvoor de Minister van IenW dat heeft vastgesteld.
2. Het verwerken van vast stedelijk afval in AVI met een geldende R1-status wordt door alle bevoegde gezagen ingedeeld als R1. Het indelen van het verbranden van ander afval in een AVI met een geldende R1-status, doen bevoegde gezagen volgens de [[Leidraad indelen verwerkingshandelingen](#)].

5. Toekomstplannen

Het beleid en de kennis over circulaire economie is in ontwikkeling. Nieuwe beleidsintenties, wijzigingen van bestaand beleid of wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen allemaal leiden tot aanpassingen van het CMP. Het CMP wordt daarom regelmatig geactualiseerd.

Voor dit hoofdstuk is relevant dat het verlenen van de R1-status aan AVI's op termijn wordt verankerd in de wet. Dit zorgt voor een betere doorwerking van dit beleid naar de praktijk. Op

dat moment wordt ook de tekst van het CMP herzien. Deze wordt dan beperkt tot die aspecten waarvoor een beleidsmatige invulling van wettelijke bepalingen nodig is.

Meer informatie over de ontwikkeling van het CMP en hoe stakeholders daarbij worden betrokken leest u in het [hoofdstuk wat is het CMP](#).

6. Hulpmiddelen en meer informatie

6.1 Inzicht in de status van installaties

De status van alle installaties die een aanvraag hebben ingediend wordt gepubliceerd op [plek op de CMP-site](#). Hierbij wordt de capaciteit en de meest actuele status (bepaald op basis van de jaarlijkse toets) weergegeven. Daarnaast worden voor alle installaties ook de geldende drempelwaarde en alle berekende R1-waarden gegeven.

Disclaimer

De R1-formule is bedoeld om te bepalen of een installatie de R1-status kan krijgen voor het verwerken van afval. De mate van zekerheid van de berekende waarde is hieraan ook gerelateerd. Er moet een redelijk grote mate van zekerheid zijn dat de berekende R1-waarde klopt. De op de CMP-website gepubliceerde status en scores zijn dan ook alleen hiervoor bedoeld. Als deze gegevens door derden voor andere doeleinden worden gebruikt – zoals in aanbestedingen – is dit de eigen keuze van die derden.

6.2 Overige informatiebronnen

- [\[Leidraad indelen verwerkingshandelingen\]](#)
- [\[Guidelines R1-formule\]](#) van de Europese Commissie
- [\[Leidraad bepalen R1-status\]](#)